

FORCED ENTERTAINMENT

Out Of Order

KAAI
THEATER

24 & 25/01 20:30 | KAAITHEATER
THEATRE | 85 MIN | WITHOUT WORDS

EXTRA Join us on Friday 24/01 for a post-performance talk with the artists, moderated by Mia Vaerman.

NL Op een leeg podium onder felle lampen doen zes troosteloze clowns hun best om samen de tijd te verdrijven. Een fout liedje staat op repeat. De clowns oefenen oude grappen en raken verstrikt in nieuwe. Ze vliegen elkaar in de haren, komen tot bedaren – en dan herbegint het spel van voren af aan.

Out Of Order balanceert op een slap koord tussen grap en tristesse. Het is een voorstelling in flarden, die wijst op een wereld aan flarden. Geweld en ijdelheid, boosaardig en clownesk vertier monden uit in gekibbel, uitputting, hunkering, melancholie en stilzwijgen. De klok tikt. De muziek zwelt telkens weer aan tot een climax. En alles leidt uiteindelijk tot... niets.

- Al meer dan 30 jaar verleggen de theaterpioniers van Forced Entertainment de grenzen van het theatermaken. Vaak schuren hun voorstellingen tegen andere genres aan: dans, performance en muziek, maar ook cabaret, vaudeville en stand-up of de theatraliteit van pakweg een persconferentie of quizprogramma. Net als in *Real Magic*, in 2017 op de affiche van de 40ste verjaardagsweek van het Kaaitheater, graven ze in deze nieuwe voorstelling naar de basics van performativiteit. *Out Of Order* is hun eerste voorstelling zonder woorden.

FR Sur une scène vide et sous des projecteurs éblouissants, six clowns tristes s'efforcent de faire passer le temps. Une chanson ringarde passe en boucle. Les clowns répètent de vieux numéros et s'embrouillent dans les nouveaux. Ils se crêpent le chignon, s'apaisent, et puis recommencent.

Out Of Order oscille savamment entre drôlerie et tristesse. Un spectacle en lambeaux dans un monde en lambeaux. Violence et coquetterie, farces malveillantes et clownesques donnent lieu à des chamailleries, à de l'épuisement, à du désir, à de la mélancolie et à du silence. L'horloge tourne. La musique s'amplifie et atteint son apogée à plusieurs reprises. Et finalement, tout cela ne mène à rien.

- Depuis plus de trente déjà, les pionniers de Forced Entertainment déplacent les frontières de la création théâtrale. Souvent, ils se frottent à d'autres genres aussi : la danse, la performance, la musique, le cabaret, le vaudeville, la comédie stand-up ou même la théâtralité d'une conférence de presse ou d'un quiz télévisé. À l'instar de *Real Magic*, à l'affiche de la semaine de célébration des 40 ans du Kaaitheater en 2017, *Out Of Order*, leur premier spectacle sans paroles, sonde les fondements de la performativité.

EN On a bare stage under bright light, six hapless clowns do their best to get along and pass the time. An old music plays on loop – the wrong kind, but no one seems to mind. The clowns rehearse old gags and get entangled in new ones. They fight and chase in eruptions of uneasy mayhem, then cool off a little, settle and wait for the whole thing to kick off again. Carefully unbalanced between funny and not funny, *Out Of Order* is the ruins of a show in the ruins of a world. Violence and posturing, high jinx and clown on clown comical capers give way to bickering, exhaustion, hunger, melancholy and silence. The clock ticks. The music swells to repeated climax. And everything comes to nothing.

- For more than thirty years, the theatre pioneers in Forced Entertainment have been expanding the horizons of theatre. Their productions often explore the intersection of other genres: dance, performance and music, but also cabaret, vaudeville and stand-up, or the theatricality of a press conference or quiz show. Just like *Real Magic*, which was shown in 2017 during Kaaitheater's 40th birthday celebrations, their latest production *Out Of Order* strips back to the fundamentals of performativity, this time disposing of even language itself to present their first show without words.

CREDITS

DIRECTOR Tim Etchells | **DEvised AND PERFORMED BY** Robin Arthur, Nicki Hobday, Jerry Killick, Richard Lowdon, Cathy Naden & Terry O'Connor | **CREATED WITH INPUT FROM** Claire Marshall & Hester Chillingworth | **LIGHTING DESIGN** Nigel Edwards | **COSTUME** Claire Marshall | **DESIGN** Richard Lowdon & Jim Harrison | **SOUND TECHNICIAN** Alex Fernandes | **PRODUCTION MANAGEMENT** Jim Harrison | **PRODUCTION** Forced Entertainment | **CO-PRODUCTION** Künstlerhaus Mousonturm supported within the framework of the Alliance of International Production Houses by the Federal Government Commissioner for Culture and the Media of Germany and Schauspiel Frankfurt, PACT Zollverein Essen, HAU Hebbel am Ufer Berlin, Gessnerallee Zurich | **FORCED ENTERTAINMENT IS** an Arts Council England National Portfolio Organisation

WE GOOIEN JE HET DIEPE IN, EN JIJ MOET DAARMEE OMGAAN.

Een gesprek met Tim Etchells, door Eva Decaesstecker (november 2019, Kaaitheater).

In *Out Of Order*, de recentste voorstelling van het Britse theatergezelschap Forced Entertainment, zit een groep clowns rond een tafel. Elk stil moment vult zich telkens met de volgende conflictueuze explosie. 'In de figuur van de clown gaan komedie en tragedie hand in hand. Maar met de huidige politieke en klimatologische crises in het achterhoofd, is zijn aanwezigheid op scène natuurlijk geen toeval', zegt regisseur Tim Etchells.

Forced Entertainment bestaat al meer dan dertig jaar. Hoe bewaar je het evenwicht tussen enerzijds trouw blijven aan de kern van waar het gezelschap voor staat, en tegelijk met elke voorstelling jezelf weer heruitvinden en met de tijd mee evolueren?

In de kern is Forced Entertainment een blijvende samenwerking tussen zes artiesten. In de loop van de tijd bouwen we een taal op, een reeks vaardigheden en aanpakken, collectieve kennis, en begrip. Dat gaat gepaard met een lang en langzaam soort politiek engagement. Ons doel is iets te ontwikkelen dat echt collectief is. Maar natuurlijk was er vanaf het begin al verandering: verschuivingen in de esthetica en verschuivingen in de manier waarop het proces werkt. Het gebeurde ook door andere mensen uit te nodigen om met ons samen te werken of door verschillende soorten projecten op te zetten. Dus het gaat inderdaad om een soort evenwicht tussen engagement voor een continu gezamenlijk proces en een openheid om wat we doen te laten beïnvloeden door de wereld en onze respons op die wereld.

Wanneer je Forced Entertainment bekijkt vanuit dat continue perspectief, zijn er verschillende elementen die almaar terugkeren, zoals herhaling. Waarin zit hem de kracht van herhaling?

We tonen bijvoorbeeld een groep mensen die zozeer gefascineerd of geobsedeerd zijn door iets dat ze er almaar weer naar terug willen keren. Zo wordt herhaling een manier om personages op te voeren die een probleem proberen te doorgronden of op te lossen, die zichzelf los proberen te maken of ergens uit proberen te geraken.

Gek genoeg gaan die voorstellingen evenzeer over verandering. Ze gebruiken herhaling om verandering te tonen. Wanneer elementen (zoals bewegingen of teksten) herhaald worden in onze voorstellingen, veranderen ze eigenlijk voortdurend – we stemmen het publiek af door de aandacht op verschillen en verschuivingen te richten.

Toont die constante zoektocht naar oplossingen ook een fascinatie voor mislukking?

Ik denk dat we vaak geïnteresseerd zijn in figuren die falen, die geen glorieuze, gemakkelijke oplossing voor hun probleem vinden. Ze zitten met iets en zoeken een uitweg. Er zit komedie in de mislukking, in de manier waarop mensen vastzitten in het materiële en er niet aan kunnen ontsnappen. In het leven zitten we allemaal

met verschillende dingen en het is niet omdat we graag zouden willen dat er iets verandert, dat het ook zomaar gebeurt. Ik vind het fascinerend om mensen met iets te zien worstelen. Tegelijk erken ik ten volle hoe moeilijk dat is én de realiteit van werken in een situatie waarin we niet alles rondom ons kunnen controleren.

***Out Of Order* is jullie eerste stuk zonder woorden. In *Real Magic* zaten wel nog enkele woorden, hoewel die in de loop van de voorstelling hun betekenis verloren. Nu gaan jullie een stap verder.**

De beslissing kwam voort uit het repetitieproces. Het was geen doel of ambitie vooraf. We begonnen dat stuk te maken zoals altijd: door verschillende materialen uit te proberen. Eigenlijk zijn we met veel tekst begonnen. Die probeerde het materiaal uit te leggen of erop in te grijpen, maar ik denk dat we allemaal aanvoelden dat hij het materiaal zwakker in plaats van sterker maakte. Gesproken taal reikt altijd een bepaald soort informatie of uitleg aan. En we vonden het net prettig dat er geen informatie kwam: wat gebeurt is wat gebeurt. Het is heel privé, maar ook superdirect. Het is wat het is. De gesproken taal was verwarrend, alsof het de lucht uit de ballon perste. Ik denk dat ik op een bepaald punt wist: hier ontdoen we ons eindelijk van alle gesproken taal.

In een tekst die je over *Out Of Order* hebt geschreven, noem je de figuren op het podium 'bijna clowns'. Wat bedoel je daarmee?

In onze voorstellingen bekleeden we de personen op scène met referenties aan een bepaalde theatrale of performatieve functie – ze kunnen eruitzien als cabaretiers of showdansers, of als clowns. Maar vervolgens doen ze nooit helemaal wat je van zulke figuren zou verwachten – alsof ze hun rol vergeten zijn of alsof ze momenteel niet aan het werk zijn. In *Out Of Order* zit een groep clowns rond de tafel en op verscheidene momenten lijkt er een gevecht of achtervolging in te zetten. Het zou hun clownsact kunnen zijn. Maar zeker zijn we niet. Is al dat discussiëren en vechten echt? Is het toneel? Doen ze het voor hun plezier? Haten ze elkaar? Hoe moeten we het begrijpen? Natuurlijk spiegelt het een situatie waar we ons ook buiten het theater vaak in bevinden: we komen in situaties terecht waarvan we niet snappen wat er aan de hand is, waar we niet zeker zijn van de status van wat ons omringt.

In die zin brengen we in *Out Of Order* een bizarre situatie op scène. Er is iets vreemds aan de hand en als publiek moet je je daartoe zien te verhouden. Je wordt in een confrontatie met de gebeurtenissen geduwd. Er is geen compromis, we gooien je het diepe in – niemand komt je alles uitleggen, niemand maakt een grap die aangeeft dat alles wel weer goed komt. Het is er gewoon en jij moet daarmee omgaan. We moeten erop vertrouwen dat het publiek een manier zal vinden om daar doorheen te komen.

Zoals zoveel van onze stukken balanceert dit stuk tussen speels, komisch, humoristisch, en de afgrond, dat gigantische gat eronder. We proberen het stuk in dat spanningsveld tussen die komische energie en het gevoel van een enorm emotioneel en politiek gat te houden. Daar willen we het hebben, precies op dat evenwichtspunt. Het is inherent aan de figuur van de

clown, maar je vindt het evengoed bij Beckett en Bruce Nauman: die fascinatie voor figuren die bestaan om te entertainen en grappig te zijn, maar die ook een band hebben met conflict, geweld en tragedie. Precies dat hangt al in de lucht wanneer je die make-up aanbrengt.

Out Of Order is ook een uitdrukking die we gebruiken voor kapotte machines. Wanneer ze ‘buiten dienst’ zijn functioneren ze niet (meer). Mogen we de clowns als dysfunctionele clowns zien, dus clowns die niet optreden en bijgevolg niet langer efficiënt zijn, afgekeurd door een maatschappij die enkel efficiëntie en perfectie aanvaardt?

Ik denk dat er twee dingen spelen. Om te beginnen werken we vaak met figuren uit het populaire entertainment, het cabaret, de vaudeville of stand-up... Er is altijd een interesse voor wat er gebeurt wanneer het verkeerd loopt met zo’n uiterst efficiënte amusementsmachine of wanneer ze stopt met functioneren. De machinerie gaat kapot, maar sommige onderdelen blijven doorgaan. Wat zien we dan? Natuurlijk zijn er verschillende mogelijkheden: wanneer ze begint te haperen, begrijpen we beter wat entertainment is. We zien het geweld ervan – het geweld van wat het is om toeschouwer te zijn, of wat het is om uitvoerder te zijn. We beginnen de mensen achter het entertainment anders te bekijken. En poëtisch gezien verschijnen er nieuwe mogelijkheden wanneer dingen stuk gaan – je hebt het normale functioneren van de machine gereorganiseerd en er komt iets anders aan de oppervlakte.

Ook toont *Out Of Order* een groep mensen die rond een tafel zitten alsof ze een vergadering, discussie of conferentie bijwonen. Zo’n bijeenkomst van een groep rond een tafel kan veel dingen zijn. Het lijkt me niet verwonderlijk dat we *Out Of Order* of *Real Magic* net nu hebben gemaakt, in tijden van Brexit, Trump en klimaatverandering. Er heerst een gevoel dat politieke oplossingen in een eindeloze impasse terecht zijn gekomen. Zelfs wanneer iedereen het correcte antwoord op een vraag kent, lijken ze niet in staat om het ook zo te laten gebeuren. Ik denk dat die twee stukken de frustratie met onze structuren aanraken. En ze gaan heel erg over mensen die vastzitten in een sociale en politieke machine die niet naar behoren werkt.

Op vlak van entertainment zijn we ook geïnteresseerd in de vraag waar we een publiek naartoe kunnen brengen. Hoeveel van de efficiëntie van die zeer stricte amusementsmachines uit de populaire cultuur of de mainstream heeft een publiek nodig? We weten dat een publiek eigenlijk veel meer aan kan dan mensen doorgaans veronderstellen – ze kunnen naar veel verschillende plaatsen gebracht worden. Ik denk dat we ons daarom zozeer tot theatermaken aangetrokken voelen: omdat het een plaats is waar je nog kunt experimenteren en spelen met dat soort vragen om zo een heel ander soort contact met je publiek te creëren. Dat is wat we willen. Het is ons er niet enkel om te doen om die machine kapot te maken. Het draait om de ruimte en de connectie die je kunt openen met toeschouwers. En op de een of andere manier, wanneer je de machine stuk maakt, wanneer ze buiten dienst is, ontstaan er meer mogelijkheden dan wanneer alles op rolletjes loopt.

WE THROW YOU INTO THE DEEP END, AND YOU HAVE TO DEAL WITH IT.

A conversation with Tim Etchells, by Eva Decaesstecker (November 2019, Kaaitheater).

In *Out Of Order*, the latest show by the British theatre company Forced Entertainment, we see an alley of clowns around a table. Each quiet moment is charged with the next conflictual explosion. Comedy and tragedy go hand in hand in the figure of the clown, but considering these times of political and climatological crises, a clown’s presence onstage is no coincidence, says Tim Etchells, director of Forced Entertainment.

It’s been more than thirty years since Forced Entertainment was founded. How do you maintain the balance between sticking to the core of what Forced Entertainment is versus continuing to reinvent yourself with each piece and evolving with the times?

At its core, Forced Entertainment is an ongoing collaboration between six artists. Over time, we have built up a language, a set of skills and approaches, a collective knowledge, and an understanding. There is a kind of long slow political commitment to that. Our goal is to develop something that is truly collective. But of course right from the beginning, there has always been change: shifts in the aesthetics, and shifts in the way the process works, but also inviting other people to come and work with us or by instigating different kinds of projects. So it is indeed a question of finding a balance between commitment to an ongoing process together and at the same time being open, trying to let the world and our responses to the world change things inside what we do.

When looking at Forced Entertainment from the ongoing perspective, there are several features that keep on recurring, such as repetition itself. Wherein does the strength of this element lie for you?

One way we use repetition is to show a group of people on stage who are so fascinated or obsessed by something, that they want to turn it over again and again. Repetition becomes a way of showing figures on stage who are trying to understand or solve a problem, trying to unstick themselves, to get out of something.

In a funny way of course, these performances are also all about change. They use repetition in order to show change. When things (movements, texts) are repeated in our performances, in fact they change all the time – we’re tuning the audience, focusing attention on differences and shifts.

Does this constant search for solutions also show a fascination for failure?

I think we’re often interested in figures who are failing, who are not finding the glorious easy solution to their problem. They’re stuck with something and trying to find a way out. There is something comedic in failure, in the way people get stuck with material and are not able to escape it. In life we’re all stuck with various things and just because we would like something to change it doesn’t automatically do so. For me there is a fascination in watching people struggle with something,

in acknowledging the difficulty of that and the reality of working in a situation where we don't control everything around us.

***Out of order* is your first silent theatre show. Real Magic did still have a few words, but they lost all meaning as the piece went on. Now you have gone another step further though.**

The decision came out of the rehearsal process, it was not an aim or ambition beforehand. We started making that piece the way we start everything: by trying different materials in the studio. In fact, we started with a lot of text, which tried to explain or mediate the material, but I think we all felt that the text was making the material weaker instead of stronger. Spoken language always pretty much offers a kind of information or explanation. And we liked that there was no information: what is happening is what is happening. It is very private but also super direct. It is what is it. The spoken language was confusing and took the air out of the balloon. And I think at some point I started thinking: this is the one where we will finally get rid of all the spoken language.

In a text you wrote about *Out of Order*, you call the figures on stage 'almost clowns'. What do you mean by that?

In our performances, people onstage are often dressed with reference to some kind of theatrical or performance function – they might look like cabaret entertainers, or show dancers, or clowns. But then they never quite do what you'd expect such figures to do – as though they have forgotten their roles or as though they are somehow off duty. In *Out of Order* a bunch of clowns are sitting around the table and at various points some sort of fight or chase seems to be happening. It could be their clown act. But at the same time, it looks like a fight breaking out in a bar or like a fight in a movie. The clown costumes push it in a playful theatrical direction, but at the same time, we can't quite be sure. Are the disputes and the fighting real? Is it an act? Are they doing this for fun? Do they really hate each other? How to understand it? Of course it also mirrors the situation we're often in outside of the theatre: we encounter situations where we don't understand what is happening, where we're not sure of the status of what surrounds us.

In that sense, we've created a strange situation on the stage in *Out of Order*. There is something odd happening and as an audience you need to deal with it. You're pressed into an encounter with the events. It's uncompromising, it throws you in the deep end – no one is coming to explain everything or to make a joke about how it's all going to be fine. It's just there and you have to deal with it. We have to trust the audience that they will find a way to negotiate this.

This piece, like many of the pieces, balances between something that is playful, comical, with a lot of humour, and the abyss, the huge hole underneath it. We're trying to keep the piece in the tension between this comical energy and the sense of a huge hole emotionally and politically. That's where it wants to be, exactly on that balance point. It's inherent to the clown

figure. It's in Beckett too, and in Bruce Nauman: there is this fascination with these figures who are there to entertain and to be funny, but who have a relationship with conflict and violence and tragedy. That's exactly what's in the air when you put on that make-up.

***Out of Order* is also an expression used for machines. When they're 'out of order' they don't function (anymore). Could you read the clowns as dysfunctional clowns, which are not performative and efficient anymore? Rejected by a society that only allows efficiency and perfection?**

I think that there are two things there. First of all, we work a lot with figures from popular entertainment, clowns, cabaret or vaudeville or stand up... There is always this interest in what happens when this very efficient machine of entertainment goes wrong or stops functioning. The machinery breaks but some of its devices continue to perform. What do we see then? Of course different things become possible: we understand better what entertainment is in the first place when it starts to break down. We see the violence in it too – the violence of what it is to be a spectator, or what it is to be a performer. We start seeing the people underneath the entertainment in a different way. And poetically speaking, new possibilities start to emerge when things break down – because you've rearranged the normal functioning of that machine and something else starts to emerge.

The other thing about *Out of Order* is that it shows a group of people, sitting down around a table as if they might have a meeting or a discussion or a conference. This gathering of a group around a table can be many things. It is no surprise to me that *Out of Order* or *Real Magic* are made now, in this moment of Brexit and Trump and Global Warming. This sense that political solutions are in an endless deadlock. Even though everybody knows the correct answer to a question, they still don't seem to be able to organize themselves to make it happen. I think both of those pieces speak to a kind of frustration with the structures that we have. And they are very much about people who are caught in a social and political machinery that doesn't work properly.

When it comes to questions of entertainment, we also have an interest in the question of where we can take an audience? How much does an audience need of the efficiency of those very tight entertainment machines that are set out in popular culture or mainstream forms. We know that an audience can actually cope with a lot more than people ordinarily suppose – they can be taken to many different places. I think that is what pulled us into making theatre in the first place. Because it's a place where you can still experiment and play with those questions in order to create a different kind of contact with the audience. That's our desire. Not just for the sake of breaking that machine. What matters is what kind of space and connection you can open up with audiences. And somehow when you're breaking that machine, when it's out of order, the possibilities are greater than when everything is going smoothly.

Kaaitheater is supported by

